

## חֲלָבוֹת מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת פֶּרֶק ז

א. הָאוֹכֵל כְּזִית חֶלֶב בְּמִזִּיד, חֵיב כֶּרֶת; בְּשׁוּגָג, מֵבִיא חֹטֵאת קְבוּעָה. וּבִפְרוֹשׁ בְּתוֹרָה שְׂאִינוּ חֵיב אֲלָא עַל שְׁלוֹשָׁה מִיְּנֵי בְּהֶמָּה טְהוֹרָה בְּלֶבֶד, שְׁנֶאֱמַר "כָּל-חֶלֶב שׁוֹר וְכֶשֶׂב, וְעִז לֹא תֹאכְלוּ" (ויקרא ז, כג) בֵּין שְׂאֵכֵל מִחֶלֶב שְׁחוּטָה, בֵּין שְׂאֵכֵל מִחֶלֶב נִבְלָה וּטְרֵפָה שְׁלֵחֵן. אֲבָל שְׂאֵר בְּהֶמָּה וְחִיָּה, בֵּין טִמְאָה בֵּין טְהוֹרָה חֲלָבָהּ כְּבִשְׂרָה. וְכֵן נֶפֶל שְׁלִשְׁלוֹשָׁה מִיְּנֵי בְּהֶמָּה טְהוֹרָה, חֲלָבוֹ כְּבִשְׂרוֹ; וְהָאוֹכֵל מִחֲלָבוֹ כְּזִית, לוֹקֵה מִשּׁוּם אוֹכֵל נִבְלָה.

ב. הָאוֹכֵל מִחֶלֶב נִבְלָה וּטְרֵפָה חֵיב מִשּׁוּם אוֹכֵל חֶלֶב, וּמִשּׁוּם אוֹכֵל נִבְלָה וּטְרֵפָה: מִתּוֹךְ שְׁנוּסָף הָאֲסוּר בְּבִשְׂרָה שֶׁהִיָּה מִתֵּר, נוֹסֵף עַל הַחֶלֶב; וְלִפְיֶכֶךְ לוֹקֵה שְׁתֵּים.

ג. הַשּׁוֹחֵט בְּהֶמָּה וּמִצָּא בָּהּ שְׁלִיל כָּל חֲלָבוֹ מִתֵּר, וְאִפְלוּ מִצָּאוּ חֵי: מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּאֶבֶר מִמֶּנָּה. וְאִם שָׁלְמוּ לוֹ חֲדָשִׁיו, וּמִצָּאוּ חֵי אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִפְרִיס עַל הַקֶּרֶקַע, וְאִינוּ צָרִיךְ שְׁחִיטָה חֲלָבוֹ אֲסוּר, וְחֵיבִין עָלָיו כֶּרֶת; וּמוֹצִיאִין מִמֶּנּוּ כָּל הַחוּטִין וְהַקְרוּמוֹת הָאֲסוּרִין, כְּשֶׁאֵר הַבְּהֵמוֹת.

ד. הוֹשִׁיט יָדוֹ לְמַעַי הַבְּהֶמָּה, וְחָתַךְ מִחֶלֶב הָעֶבֶר שֶׁכָּלוּ לוֹ חֲדָשִׁיו, וְהוֹצִיאוּ הָרִי זֶה חֵיב עָלָיו כְּאִלוֹ חָתְכוֹ מִחֶלֶב הָאֵם עֲצָמָה, שֶׁהַחֲדָשִׁים הֵן הַגּוֹרְמִין לְאֲסוּר הַחֶלֶב.

ה. שְׁלוֹשָׁה חֲלָבִים הֵן, שְׁחֵיבִין עֲלֵיהֶן כֶּרֶת חֶלֶב שֶׁעַל הַקֶּרֶב, וְשֶׁעַל שְׁתֵּי הַכְּלִיּוֹת, וְשֶׁעַל הַכְּסָלִים. אֲבָל הָאֲלִיָּה, מִתֵּר בְּאֲכִילָה לֹא נִקְרֵאת חֶלֶב אֲלָא לַעֲנִין קֶרֶבֶן בְּלֶבֶד, כְּמוֹ שְׁנִקְרָאוּ חֲלָבִים כְּלִיּוֹת וְיוֹתֵרֶת הַכֶּבֶד לַעֲנִין קֶרֶבֶן: כְּמוֹ שֶׁאֲתָה אוֹמֵר "חֶלֶב הָאֶרֶץ" (בראשית מה, יח), וְ"חֶלֶב, כְּלִיּוֹת חֹטָה" (דברים לב, יד) שֶׁהוּא טוֹבָם; וְלִפִּי שְׁמֵרִימִין דְּבָרִים אֵלּוּ מִן הַקֶּרֶבֶן לְשִׁרְפָה לֵה', נִקְרָאוּ חֶלֶב שְׂאִין שֵׁם דְּבַר טוֹב, אֲלָא הַמּוֹרֵם לֵה'. וְלִפְּנֵי נֶאֱמַר בְּתֵרוֹמַת מַעֲשֵׂר "בְּהִרְיָמְכֶם אֶת-חֲלָבוֹ, מִמֶּנּוּ" (במדבר יח, ל); בַּמִּדְבָּר יח, לב).

ו. חֶלֶב שֶׁעַל הַמָּסוֹס, וְשֶׁעַל בֵּית הַפּוֹסוֹת הוּא הַחֶלֶב שֶׁעַל הַקֶּרֶב; וְחֶלֶב שֶׁבְּעִיקְרֵי הִירְכּוֹת מִבְּפָנִים חֵיבִין עָלָיו כֶּרֶת, וְהוּא הַחֶלֶב שֶׁעַל הַכְּסָלִים. וַיֵּשׁ שֵׁם חֶלֶב עַל הַקֶּבֶה עָקוֹם כְּמוֹ קֶשֶׁת, וְהוּא הָאֲסוּר; וְחוּט מִשּׁוֹךְ כְּמוֹ יָתֵר, וְהוּא מִתֵּר. חוּטִין שֶׁבְּחֶלֶב אֲסוּרִין, וְאִין חֵיבִין עֲלֵיהֶן כֶּרֶת.

ז. חֶלֶב שֶׁהִבְשֵׂר חוּפָה אוֹתוֹ, מִתֵּר שֶׁעַל הַכְּסָלִים אֲסוּר הַכְּתוּב, לֹא שֶׁבְּתוֹךְ הַכְּסָלִים; וְכֵן חֶלֶב שֶׁעַל הַכְּלִיּוֹת נֶאֱסַר, לֹא שֶׁבְּתוֹךְ הַכְּלִיּוֹת. וְאֵף עַל פִּי כֵן נוֹטֵל אָדָם לֶכֶן שֶׁבְּתוֹךְ הַכְּלִיָּה, וְאַחֵר כֹּךְ אוֹכֵל אוֹתָהּ; וְאִינוּ צָרִיךְ לְחַטֵּט אַחֲרָיו.

ח. יֵשׁ כְּמוֹ שְׁתֵּי פְתִילוֹת שֶׁלְּחֶלֶב בְּעִיקְרֵי הַמִּתְנִים, סָמוּךְ לְרֹאשׁ הַיֶּרֶךְ כְּשֶׁהִבְהֶמָּה חוּיָה, חֶלֶב זֶה נִרְאָה בַּמַּעֲיִם, וְכִשְׁתַּמּוֹת, יִדְבֵּק הַבֶּשֶׂר בַּבֶּשֶׂר וְיִתְכַסֶּה חֶלֶב זֶה וְאִינוּ נִרְאָה עַד שִׁיתְפָּרֵק הַבֶּשֶׂר מִן הַבֶּשֶׂר; וְאֵף עַל פִּי כֵן הָרִי זֶה אֲסוּר, שְׂאִין זֶה חֶלֶב שֶׁהִבְשֵׂר חוּפָה אוֹתוֹ. וְכָל מָקוֹם שֶׁתִּמָּצָא בּוֹ הַחֶלֶב תַּחַת הַבֶּשֶׂר, וְהַבֶּשֶׂר מְקִיף אוֹתוֹ מִכָּל סְבִיבּוֹ וְלֹא יִרְאָה עַד שִׁיקְרַע הַבֶּשֶׂר הָרִי זֶה מִתֵּר.

ט. חֶלֶב הַלֵּב, וְחֶלֶב הַמַּעֲיִם וְהֵן הַדִּקּוּן הַמְּלַפְפִּין כֶּלֶן מִתֵּרִין, וְהָרִי הֵן כְּשׁוּמָן שֶׁהוּא מִתֵּר: חוּץ מִרֹאשׁ הַמַּעֲיִ הַסָּמוּךְ לַקֶּבֶה,

שהיא תחלת בני מעים שצריך לגרד החלב שעליו, וזה הוא חלב שעל הדקין שאסור. ויש מן הגאונים שיאמר שראש המעי הזה שצריך לגרדו, הוא המעי שיצא בו הראי שהוא סוף המעים.

י. יש בגוף הבהמה חוטין וקרומות שהן אסורין מהן משום חלב, ומהן משום דם. וכל חוט או קרום שהוא אסור משום "כל-דם, לא תאכלו" (ויקרא ג, יז; ויקרא ז, כו) צריך לנטלו, ואחר כך ימלח ויבשל הבשר כמו שאמרנו: ואם חתכו ומלחו, אינו צריך לנטלו; ואם לצלי הוא, אינו צריך לנטלו. וכל חוט או קרום שהוא אסור משום "כל-חלב" (ויקרא ג, יז; ויקרא ז, כג) בין לצלי בין לבשול, צריך לנטלו מן הבהמה.

יא. חמשה חוטין יש בכסלים, שלושה מן הימין ושנים מן השמאל: השלושה שמן הימין, מתפצל כל אחד מהם לשנים שנים; והשנים שמן השמאל, מתפצלין לשלושה שלושה. וכלן, משום חלב; וחוטי הטחול וחוטי הכליות, משום חלב.

יב. וכן קרום שעל הטחול, וקרום שעל הכסלים, וקרום שעל הכליות אסורין משום חלב. וקרום שעל דד הטחול, חביבין עליו כרת; ושאר הקרום אסור, ואין חביבין עליו.

יג. ושני קרומות יש לכליה העליון, חביבין עליו כרת כחלב שעל הכליה; והתחתון, הרי הוא כשאר קרומות וחוטין שהן אסורין ואין בהן כרת.

יד. חוטי הלב, וחוטי היד, וחוטי העקץ, וחוטי הלחי התחתון שבצד הלשון מכאן ומכאן, וכן החוטין הדקין שהן בתוך חלב הדקין כמו בית עכביש מסבכין זה בזה, וקרום שעל המוח שבקדקד, וקרום שעל הביצים הכל אסורין משום דם.

טו. ביצי גדי או טלה שלא השלים שלושים יום, מתר לבשלן בלא קליפה. לאחר שלושים יום אם נראו בהן חוטין דקין אדמין בידוע שהלך בהן הדם, ולא יבשל עד שיקלף, או עד שיחתך וימלח, כמו שבארנו; ואם עדין לא נראו בהן החוטין האדמין, מתרין. וכל בני מעים שהמאכל סובב בחללן, אין מחזיקין בהן דם.

טז. יראה לי שכל אלו החוטין והקרומות, אסורין מדברי סופרים. ואם תאמר שהן אסורין מן התורה, בכלל "כל-חלב" (ויקרא ג, יז; ויקרא ז, כג) "וכל-דם" (ויקרא ג, יז; ויקרא ז, כו) אין לוקין עליהן אלא מפת מרדות; ויהיו כחצי שעור, שהוא אסור מן התורה ואין לוקין עליו.

יז. אין מולחין חלבים עם הבשר, ולא מדיחין חלבים עם הבשר. וסבין שחתך בה חלבים, לא יחתך בה בשר; וכלי שהדיח בו חלבים, לא ידיח בו בשר. לפיכך צריך הטבח להתקין לו שלוש ספינין אחת ששוחט בה, ואחת שמחתך בה בשר, ואחת שמחתך בה חלבים. ואם דרך אותו מקום שידית הטבח הבשר בחנות צריך להתקין שני כלים שלמים, אחד שמדיח בו בשר ואחד שמדיח בו חלבים.

יח. ואסור לטבח לפרס חלב הכסלים על הבשר, כדי לנאותו שהקרום שעל החלב דק, ויתמעך ביד הטבח ויזוב החלב ויבלע בבשר. וכל הדברים האלו, אסור לעשותן; ואם נעשו,

לא נֶאֱסַר הַבָּשָׂר, וְאֵין מִכֵּין אֶת הָעוֹשָׂה, אֲלָא מִלְּמַדִּין אוֹתוֹ  
שֶׁלֹא יַעֲשֶׂה.

יט. וְכֵן אֵין מוֹלְחִין אֶת הַבָּשָׂר קֹדֶם שְׂיִסֵּיר מִמֶּנּוּ הַקְּרוֹמוֹת  
וְהַחוּטִין הָאֲסוּרִין; וְאִם מָלַח, מְסִירֵן אַחֵר שֶׁנִּמְלָחוּ: וְאִפְּלוּ  
הָיָה בָהֶן גֵּיד הַנֶּשֶׁה מְסִירוֹ אַחֵר שֶׁנִּמְלָח, וּמִבָּשֵׁל.

כ. וְטֵבַח שֶׁדִּרְכוֹ לְנִקּוֹת הַבָּשָׂר, וְנִמְצָא אַחֲרָיו חוּט אוֹ קְרוֹם  
מִלְּמַדִּין אוֹתוֹ, וּמִזְהִירִין אוֹתוֹ שֶׁלֹא יִזְלֹזַל בְּאֲסוּרִין.

כא. אֲבָל אִם נִמְצָא אַחֲרָיו חֵלֶב אִם הָיָה כְּשִׁעוּרָה, מִעֲבִירִין  
אוֹתוֹ; וְאִם נִמְצָא אַחֲרָיו כֶּזַיִת חֵלֶב, אִפְּלוּ בְּמִקְוֹמוֹת הַרְבֵּה  
מִכֵּין אוֹתוֹ מִכֶּת מִרְדּוֹת, וּמִעֲבִירִין אוֹתוֹ: מִפְּנֵי שֶׁהִטְבַּח נֶאֱמַן  
עַל הַחֵלֶב.